

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.00
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h. za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 102.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, 7. maja 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Nemška okupacija slovan- skega juga.*

Svoj čas se je mnogo pisalo o nemškem »Drangu« na izhod. A danes se silijo Nemci na jug in si ga skušajo z vsemi silami in njim lastno žilavostjo podjarmiti gospodarski in politično. In zdi se nam, da slovanska javnost ne posvečuje temu delu za podjarmljenjem slovanskega juga tolike pozornosti, kakor zaradi svoje resnosti in doslednosti zasluži. — Med tem ko mi Čehi deklamiramo o slovanski vzajemnosti in nas je napolnilo z navdušenjem že dejstvo, da se je zadnji čas vzbudilo malo večje zanimanje za obisk Opatije, Dubrovnika in drugih jugoslovanskih mest, delajo na drugi strani Nemci, sicer tiho in brez časniškega kriča, a za to tem gotoveje in tem bolj premišljeno. Med tem ko pri nas marsikdo misli, da se zavzemamo za obisk slovanskega juga le zgolj z idealnega stališča, so Nemci manj idealni a za to toliko bolj praktični. Nam naša slovanska vzajemnost ne nese nobenega dobička, k večjemu veselje, da se na jugu stalno širi poznanje našega naroda, našega slovstva in naših velikih mož — Nemci pa pridno delajo na narodno-gospodarskem polju in njihovi stiki s slovanskim jugom jim donajajo tisočake.

Mi prirejamo predavanja o krasotah slovanskega Primorja, kažemo poslušalcem lepe slike, pišemo brošure in članke po časopisju ter smo veseli, da smo sploh vzbudili kak interes. Zato pa postopajo Nemci popolnoma drugače: dočim proglašajo poglavarji v nemškem kazinu v Pragi bojkot zdravilišč na slovanskem jugu, pošiljajo uprav tje mesto brošur in navdušenih člankov o krasni Adriji na tisoč zabojev, polnih izdelkov nemške industrije in preplavljajo z njimi cele pokrajine.

Iskrcajte se v katerikoli luki ob Adriji, in opazujte izkrcavanje blaga iz trgovskih parnikov, potem še le bodele videli, kako velikanska množina nemškega blaga in nemških industrijskih ter obrt izdelkov se tam dan zadnevom dovaža. Na nobenem zavoju, na nobenem ovoj ne vidite slovanskega napisa. Zaboji s pisalnimi stvarmi so od nem. tvrdke na Dunaju, moka iz Dunaja, milo od Schichta, kateri straši s svojim jelenom tudi po čeških listih. Idite po ulici v Gružu ali Dubrovniku in pogledajte v trgovino zadnjega kramarja in branjevca: povsod samo nemški reklamni plakati in lepaki — ali pa k večjemu priporočila nemških tvrdk v slabi hrvaščini!

Ali ne bi bilo potrebno in koristno, ako bi se tudi o teh stvareh več govorilo in pisalo. Ali ne samo govorilo, temveč tudi nekaj pozitivnega delalo.

*) Ta članek, h kateremu se ob priliki povrnemo, je napisal za aprilovo številko revije »Česká demokracie« Karel Pulpan.

a to brez običajnih fraz. V jugoslovanski, osobito hrvaški javnosti bi našlo naše delo razumenje in dalekosežen odziv. Hrvati imajo smisel za slovansko vzajemnost. Saj vemo, s kakim navdušenjem je pozdravilo hrvaško časopisje vest, da proizvede gradnjo prve električne železnice v Dalmaciji, to je od Gruža do Dubrovnika, češka firma Križikova. Dubrovniški časopis »Crvena Hrvatska« je popolnoma pravilno povdarjal, da je to jeden izmed prvih korakov k gospodarskem približanju Čehov, Hrvatov in Srbov. Tudi ustanovitev češke penzije na dalmatinskem otoku Rabu je hrvatsko časopisje vzelo radostno na znanje. — S tega je videti, da bi se lahko mnogo storilo: naš češki kapital bi se na jugu ne le plodonosno obrestoval — kakor se obrestuje sedaj nemški — temveč bi dal domačinom od slovanske roke dela in zaslužka.

Naravnost težko je slovanski čutečemu človeku pri srcu, ako vidi, kako so jugoslovanski kraji preplavljeni s premnogokrat manj vredno robo, katero proizvaja nemška industrija in obrt. In do najmanjših stvari gre nemški vpliv: še v hotelu nimate miru pred nemškimi natakariji in drugo služinčadjo, ki si šteje v čast, da ne zna nobenega drugega jezika kot nemščino.

Nemška okupacija slovanskega juga je dobro premišljena in se izvršuje po zdavnej določenem načrtu. In ker se ji ne stavi nikdo na pot, se nemoteno nadaljuje, tako glede trgovine, kakor glede sanatorijev, kopališč, letovišč, obrti in industrije. Na železnicah, v agenturah paroplovnih družb, posebno pri avstrijskem »Lloydju«, najdeš vse polno Nemcev; v Trstu deluje posebno nemško društvo za zasedanje teh mest in kakor kažejo razmere — ne brez neuspeha.

Na slovanskem jugu bi bilo za nas mnogo hvalnega dela in bi se dalo mnogo pridobiti na gospodarskem polju. Žalibog ni pri nas za take stvari dovolj razumevanja; vsak bolj ljubi prazne fraze, zato ker tam ni treba nobenega truda. Koliko nemških pozicij bi že Slovani sploh lahko davnej zasedli, ako bi vse to izvršili, o čemur toliko govorimo! Na gospodarskem polju mora priti do drugačnega vzajemnega dela, ako se hočemo razvijati in napredovati. — Glede podjetnosti, žilavosti in pridnosti na narodno-gospodarskem polju bi nam lahko bili Nemci učitelji.

40 letnica učiteljskega društva za celjski okraj.

Že dolgo ni bilo tako lepega učiteljskega slavlja, kakor povodom proslave 40-letnice »Učiteljskega društva za celjski okraj« v Št. Jurju ob J. ž., v četrtek, 5. t. m. Bil je to eden najkrajših praznikov v učiteljskem trudapolnem življenju, dan veselja, ki

bo ostal vsakemu udeležencu v najlepšem spominu. Prvi jutranji vlaki so z juga in severa pripeljali v Št. Jurij ob J. ž. lepo število tovarišev in tovarišic. Pod vodstvom živinozdravnika gospoda Uršiča in tajnika gosp. Drofenika si je učiteljstvo ogledalo vzorno napravo šentjurske mlekarne, obenem je tudi videlo sterilizovanje mleka. Mlado podjetje se čvrsto razvija, znamenje, da je v rokah delavnih, požrtvovalnih mož. Želimo naprednemu podjetju mnogo uspeha, obenem pa ga tudi vsakomur najtopleje priporočamo.

Ob 9. uri dop. pa se je učiteljstvo zbralo pred slovensko kmetijsko šolo. Ravnatelj g. Belle in kmetijski strok učitelj g. Zidanšek sta blagohotno razkazovala vso napravo. Če je to tudi le trohica, ki so jo bili prisiljeni dati gospodje deželni očetje slovenskemu narodu, vendar človeka veseli, da smo si štajerski Slovenci vsaj toliko priborili in da so prišli v Gradcu do spoznanja, da tudi mi hočemo več izobrazbe — pa v svojem jeziku. Pod vodstvom takih izbornih moči bo slovenska kmetijska šola pač lepo procvitala. Gosp. ravnatelju, kakor tudi strokovnemu učitelju g. Zidanšku izrekamo tem potom najlepšo zahvalo za njiju požrtvovalno razkazovanje.

Ob 11. uri se je pričelo slavnostno zborovanje v šentjurski šolski palači. Že lepi, moderni, zračni prostori šolske palače so vsakega udeleženca napolnili s slavnostnim razpoloženjem, ki se je še povečalo, ko je vstopil v polno nabito šolsko sobo (za pozneje pripravljene) 5. razreda. 110 udeležencev je napolnilo šolsko sobo do zadnjega kotička.

Uprav. ginjen nad tako krasno udeležbo je otvoril zborovanje predsednik celjskega učiteljskega društva tovariš g. Fr. Brinar. Pred vsem je pozdravil »Benjamina« med mlajšimi učiteljskimi društvi, krvnega brata celjskega društva, laško učiteljsko društvo in njega vrlega predsednika tovariša Gnusa. Pozdravil je nadalje šmarsko-rogaško učiteljsko društvo, ki se je skoraj polnoštevilno udeležilo slavlja, nadalje zastopnika savinjskega učiteljskega društva tov. g. Rado Tušaka, zastopnico slovenjebistriškega učit. društva gdč. Hinterlechner, zastopnici konjiškega učit. društva gdč. Pavlič in gdč. Stegenšek. — Pozdravil je dalje zastopnika izvrševalnega odbora Narodne stranke g. dr. Kalana, zastopnika akademične napredne mladine, predsednika »Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic« nadučitelja g. Rajšpa in nje tajnika g. Šijanca iz Gornjegagrada, zastopnike šentjurske napredne mladine gg. Ferleža in Drofenika. Pismeno je pozdravil slavije tudi c. kr. nadzornik in c. kr. učitelj na učiteljišču v Mariboru g. Schmorranzer. Tovariš nadučitelj g. Sivka je v imenu učiteljstva in kraj. šol. sveta šentjurskega pozdravil zborovalce, kliče jim »Dobro došli«.

V imenu odbora Narodne stranke želi g. dr. Kalan ob 40-letnici celjskega učit. društva slovenske-

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

22

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetinā.

S takimi mislimi je lezel gospod Kondelik po stopnjicah, te misli so mu težile glavo, ko je korakal poleg »svoje stare« za mladim parom in popolnoma so ga premagale, ko je bil onkraj Karlovega mostu. Prehodili so šele petino pota in mojstru Kondeliku se je zdelo, da mora sedaj že dušo izdihniti. In porabil je trenotek, ko si je Vejvara kupoval v trafiki smodke; pustil je, da ste šli ženski naprej in ga je počakal.

Ko je Vejvara stopil iz trafike, prijel se ga je bodoči tast pod pazduho in mu je rekel zelo nejevoljen: »Slišite, Vejvara, temule pravite vi izlet po suhi zemlji? Jaz sem že moker kakor miš — pogledajte, kako bi bilo to lepo, ko bi ostali »pri Tomažu«, saj gospod svetnik pride tudi brez nas v Prago, kaj mislite?

Na tak obrat ni bil Vejvara pripravljen. Kaj, celo popoldne tičati »pri Tomažu«, nepremično, prisiljeno, ko se je tako otročje veselil na kos zlate svobode na prostem, kjer se bo zabaval s Pepico in v gaju, kjer ne bo prišla vsaka beseda na materino uho — ah, kaka prevara!

Ampak seveda, moral je tudi ugoditi želji Kondelika — bodočega svojega tasta, ako bog da! In zato je odgovoril ves zmešan:

»Prosim, gospod, prosim, kakor izvolite! Jaz

soglašam z vsem — samo to povem še milostljivi gospej...«

Slutil je premetenec — da gospa s tem ne bo zadovoljna in v duhu jo je prosil za to.

»Eh, nič ne pravite!« se je odrezal mrzlo mojster, ki je ravno tako slutil, kak bo njen odgovor.

Toda Vejvara se mu je že iztrgal in je tekel za damama. In ko je mojster Kondelik došel skupino, je zaslišal poslednje, odločilne besede svoje žene:

»Kakor sem rekla, gospod Vejvara: zmenjeno — zmenjeno! Kaj bi gospod svetnik mislil! Ni še to konec sveta, večer bo krasen, ohladi se, in našemu očetu ne bo škodil tak sprehod. Še potrebuje ga — zelo potrebuje...«

»Morda bi mogel gospod Kondelik sam »pri Tomažu« nas — »« je posredoval Vejvara.

»To pa gotovo ne, gospod Vejvara«, je nasprotovala gospa. »To bi ga ne veselilo in jezilo bi se.«

In šli sta s Pepico naprej. Gospa Kondelikova je dala s tem znamenje, da je stvar urejena.

Mojster je škripal z zobmi in stopal za žensko v Vejvaro, gledal je proseče proti nebu z vročo željo, da bi poslalo žvepleni dež kakor nekdanj na Sodom in Gomoro; toda nebo je bilo kakor najčistejši ultramarin in gospod Kondelik je moral povestiti oči pred žgočimi solničnimi žarki.

Prilezli so na Brusko, šli skozi vrata in čez nekaj časa so že stopali po cesti, na katere obeh straneh so stala drevesa, ki pa niso nudila potnikom mnogo olajšave, ker je senca prve vrste dreves padala na jarek poleg ceste, kjer bi bilo zelo nepravilno hoditi, senca druge vrste pa do srede ulice, kjer je bilo prahu do kolen.

Naenkrat je zavel močan veter in ko se je gospod Kondelik ozrl, je zapazil, da nastaja na zahodu

sumljiv mrak. Gospa Kondelikova se je tudi obrnila in je zaklicala boječe:

»Menda nas vendar ne dohiti nevihta?«

Gospodu Kondeliku je šinila v glavo škodoželjna misel. Tudi njemu se je zdelo, da bo nekaj prišlo, toda rekel ne bo ničesar, nikogar ne bo varoval — ako začne grmeti — dobro, naj grmi! naj užijejo svoj izlet »po suhi zemlji«; žena se grozno boji nevihte, toda on ne — dobro, naj dobi brezsrčna žena plačilo za to, ker ga tako trpinči. In takoj je začel tolažiti:

»O, nevihte pa ne danes! Naj le piha, bomo lažje hodili!«

In misel na maščevanje nebes ga je ojačila, da je korakal odločneje, samo da bi zapeljal svoje mučitelje kar najdalj od Prage...

Čez pol ure približno so zavili s ceste na postransko poljsko pot, ko se je naenkrat skrilo solnce in zapihal veliko močnejši veter. Žito na polju se je valovilo kakor razburkano morje in žensk in gospoda Vejvare se je polotila ona tesnoba, ki nastane vselej pred nevihto. Samo gospod Kondelik je korakal vztrajno naprej, ni se zmenil prav nič za to in je držal v roki svoj velikanski dežnik.

Naenkrat je padlo nekoliko velikih kapelj in gospa Kondelikova je obstala na mestu od tesnobe. V dalji je zabučal grom in na cesti se je dvignil oblak prahu do neba.

»Kondelik!« je zaklicala gospa bojazljivo, »pojdi, vrnemo se!«

»Torej se vrnimo!« je odgovoril mojster hladno; »kam? Sedaj je že do Šarke bližje kakor do Prage. Le pojdite!«

»Toda saj je začelo deževati!« je klicala gospa dalje in komaj je izgovorila, je začelo liti kakor iz škafa.

mu učiteljstvu, da bi kot pionirji prosvete razdeli temo v slovenskem narodu, tako kakor je nekoč pruski »Schulmeister« pri Kralju Gradcu premagal slabo oborožene Avstrijce, želi dalje, da bi med narodno stranko in učiteljstvom, ki se je vedno borilo za napredno idejo, ostalo vedno tako dobro razmerje. — Predsednik »Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic« tov. nadučitelj Rajšp je v svojem krasnem govoru omenjal, da je 40 let v človeškem življenju dolga doba, a za društvo kakor je celjsko, ne, češ, društvo je mlado in krepko kakor ob svojem rojstvu, dosegljo je s svojim vstrajnim delom ne le svoj namen, ampak ga celo prekoračilo, kajti društvo ni bilo le torišče, ampak vodnik, svetovalec vsemu slovenskemu štajerskemu učiteljstvu. V tem društvu se je porodila ideja »Zveze jugosl. avstr. učit. društva«, pa tudi »Zveze«. Kot predsednik »Zveze« iskreno pozdravlja svojo krepko hčer ter želi, da bodi društvo vedno torišče in ognjišče slovenskega šolstva in težen učiteljskega stanu. Nato so se še pogovorile nekatere društvene zadeve, zanimajoče tudi druga uč. društva, zlasti dopis »Zveze« glede poslovnega jezika pri uradnih skupščinah. Predsednik je tudi čestital tov. g. Arminu Gradišniku na imenovanju častnim članom »Zveze«. Nato je sledil slavnostni govor predsednika g. Fr. Brinarja.

Priprosto a pregledno je podal sliko društvenega delovanja celjskega učiteljskega društva tekom 40 let, da smo v duhu živeli vso dobo društvenega delovanja. Saj pa bi tudi težko našli tovariša, ki bi mogel lepše razviti sliko te dolge dobe tako dobro kakor on, ki se z veseljem spominja dni, ko je vstopil pred 20 leti poln idealov kot mlad učitelj v to društvo, katerega se i danes z vso silo in vsem veseljem oklepa, saj mu budi današnji slavnostni dan sto in sto lepih spominov, ko je v društvu nastopil prvič kot govornik in kjer je preživel toliko krasnih dni. (Ves govor priobčimo v eni prihodnjih števil.)

Na koncu slavnostnega govora je tovariš Gradišnik še slikal vse vrline predsednikove, povdarjaljoč njegovo vztrajnost in ljubezen do tovarišev. Sklenil je z besedami: »Bog daj procvit celjskemu učit. društvu, ki bodi vedno zaščitnik prave kolegijskosti in kolegijske ljubavi, ki bodi neustrašen borilec učiteljske zavednosti. Ohrani nam pa Bog tudi zdajnega predsednika tovariša Brinarja.« Viharno ploskanje.

Ko je še bil tovariš Bl. Jurko predaval o avtonomizmu Slovanov, je tov. Brinar zaključil oficijelni del slavlja.

Nato je bil v gostilni Nendlovi banket, katerega se je udeležilo nad 80 oseb. Fina postrežba je vsakega popolnoma zadovoljila. — Tovariš Brinar je prečital kmalu po zborovanju došle brzojavne čestitke, ki so jih poslali: sevnjsko-brežiško učit. društvo, drž. poslanec g. Roblek in dež. poslanec g. dr. Kukovec, c. kr. nadzornik Supanec, nekdanji predsednik in sedanjí častni član društva g. Anton Brezovnik, dež. poslanec g. E. Gangl, nekdanji član društva tovariš g. Kocbek, gornjegrajsko in ljutomersko učiteljsko društvo. Ob slavnostnih napitnicah in petju tovarišev pevec je prehitro minil čas. Po banketu se je mnogo tovarišev odpeljalo, precej pa jih je tudi ostalo pri koncertu. Vsakdo se je vrnil domov poln lepih spominov na ta dan, okrepljen za nadaljno prosvetno delo med šolsko mladino in narodom našim. Prednjači vsem učiteljskim društvom, da boš ob svoji 50letnici stalo krepko kakor danes na braniku za pravo učiteljstva in naroda svojega!

Politična kronika.

REFORMA DRŽAVNOZBORSKEGA POSLOVNIKA.

Glavne spremembe, katere predlaga vlada glede državnoborskega poslovnika, se tičejo trojega: 1.

»Jezus Marija!« je viknila gospa Kondelikova, »dež je že tu!«

Jezus Marija!« je ponovila Pepica in obe dami sta razpeli solnčnika, ki sta jima obvarovala vsaj klobuka.

Gospod Vejvara je tudi razpel solnčnik in je stal tu kakor mokra kokoš in ni vedel, kaj bi počel. Niti na misel mu ni prišlo, da bi posodil svoj veliki solnčnik gospodični Pepici, in držal ga je nad njo še le tedaj, ko je bila vsa mokra. Samo gospod Kondelik je stal tu mirno pod širokim dežnikom in je ves vesel gledal, kako njegova družba vsrkuje vase nebeško vlago. In ko je zopet zagrmel grom nad glavami izletnikov, je mrmral gospod Kondelik zadovoljno med zobmi: »Jaz vam bom dal izlet po suhi zemlji — tu ga imate, napijte se!«

Gospa Kondelikova ni slišala med gromom, kaj pravi soprog, videla je samo, kako se mu pregibljejo ustnice. Toda iz njegovega zadnjega pogleda je razumela, kako veselo ima nad tem ponesrečenim sprehodom.

Sama ni mogla od strahu niti govoriti in Pepica je tarnala o pokvarjeni obleki, o pokvarjenem solnčniku in morda tudi klobuku. »Vendar — bi morali — iti k onemu — Tomažu — kakor je oče — hotel —« je govorila pretrgano in je gledala Vejvaro skozi solze tako skesano, da ga je bodlo v srce. — Obrnil se je, da bi se ognil temu bolestnemu pogledu, in v tem je kričnil radostno:

»Milostljiva gospa — izvošček z vozom gre po cesti; morda je voz prazen — iz Šarke gre!«

Takoj je hitel k cesti in se ni zmenil za dež; mahal je s solnčnikom in vpil na voznika, ki se je vstavljal. Voz je bil prazen in je šel v Prago — kaka sreča za premočeno družbo!

razprave o vladnih predlogih v poslanski zbornici, 2. disciplinarnega polnomočja predsednika in zbornice, in 3. interpelacij. — Torek in sredo bi naj bila odsele rezervirana izključno za vladne predloge; le na predlog predsednika more zbornica z dvotretjinsko večino skleniti, da pridejo druge zadeve na dnevni red ali da se seja sploh ne vrši. Da bi se preprečila obstrukcija z vložitvijo veliko predlogov in dopisov, ki se čitajo pred sejo, določa reforma, da se mora začeti razprava o vladnih predlogih najkasneje ob pol 12. uri dop. Za iniciativne predloge je določen petek. Prvo čitanje vladnih predlogov se po navadi ne vrši; vrši se le tedaj, ako to zahteva 100 poslancev. Odsekom se stavi gotovi termin; ako niso do tedaj gotovi s poročilom, se prične drugo čitanje. Tretje čitanje se naj vrši takoj za drugim, ako predsednik ne sklene drugače. Sklepčno število 100 poslancev naj bi bilo potrebno samo pri glasovanjih in volitvah. 52 članski odsek naj reši proračun že v 6 tednih, govori poslancev (razun poročevalcev) se naj omeji v generalni debati na tri četrt ure, v specijalni na 20 minut. — Predsednik lahko izključi razgrajajoče poslance 5 dni od seje; ako bi se eksces ponovil, za 14 dni; o tem odloča zbornica brez debate z dvotretjinsko večino. — Govoriti se mora s tribune. — Interpelacije morajo imeti 25 podpisov (dolej 15); interpelacije se ne čitajo, pisмени odgovori se natisnejo brez čitanja. Predsednik lahko interpelacije tudi zaradi vsebine ali oblike zavrne. Iz vsega je razvidno, zakaj se baš manjši klubi in opozicija ne veseli tega poslovnika. Stališče posameznih strank še danes ni povsem jasno; jasno so nastopili že včeraj proti reformi poslovnika samo češki radikalci in gališki Rusini. Zdi se, da bodo vse večje stranke reformo odobrile — šlo se bo samo za spremembo posameznih določil v odseku; zlasti se bode skušalo natančno določiti pravice predsednika, drugače bi bila zbornica popolnoma izročena njegovemu absolutizmu.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

Začetkom včerajšnje seje je predlagal poslanec Choc, naj bi se prvo čitanje vladne predloge o reformi poslovnika odstavilo z dnevnega reda. — Za predlog so pa glasovali samo češki radikalci, nekateri gališki Rusini in nekaj čeških agrarcev. Na to je pa spregovoril min. pred. Bienenrth. Povdarjal je važnost poslovnikove reforme in dokazoval, da je že provizorij rodil mnogo dobrih sadov za redno delovanje zbornice. Ker je pa pri nas reforma poslovnika spojena z važnimi vprašanji glede obrambe narodnostnih koristi, upa min. predsednik, posebno ker se je v zadnjem času začelo z bolj stvarnega stališča presoјati narodnostne zadeve, da bode došlo do kompromisa, in sicer takega, da bode nudila reforma poslovnika vsakem narodu dovolj obrambe, ne da bi bilo ovirano delovanje parlamenta. — V debati je govoril posl. Seitz, ki je izjavil, da so socialisti za vsako umestno reformo poslovnika, ali trpeli pa ne bodo, da bi trpela kaka stranka ali narodnost. Nemški nacionalc Weidenhoffer je zasmehoval Slovansko jednoto radi irvedbe provizorične reforme poslovnika; od katere se je pričakovalo, da bode pritisnila Nemce ob steno in dovedla do rekonstrukcije kabineta; izjavil je, da bodo Nemci stavili predlog za določitev nemščine kot edinega razpravnega jezika v parlamentu. — Na to se je pričela razprava o najnujnih predlogih posl. Chiarija, Drtine in Bachmana zaradi pomanjklivih prostorov in novih stavb na dunajskem in obeh praških vseučiliščih. — Nato sta Bienenrth in Stürgkh odgovorila na nekaj interpelacij; Bienenrth je branil napram posl. Prodanu bosansko vladno, češ, da ni hotela pritiskati na bosanske trgovce, naj kupujejo na Ogerskem. — Stürgkh je izjavil glede znane prepovedi vsenemškega dijaškega shoda v Gradcu, da je ravnal rektor čisto pravilno.

ČEŠKI RADIKALCI IZSTOPILI IZ SLOVANSKE JEDNOTE.

Vsled tega, ker je včeraj Slovanska jednota odklonila podporo Chocovem predlogu glede odstavitve reforme poslovnika z dnevnega reda, so izstopili češki radikalci iz jednote. — O posledicah tega izstopa krožijo razne vesti. Eni pravijo (seveda so to osobito Nemci), da pomeni izstop čeških radikalcev razpad Slovanske jednote. Drugi so zopet mnenja, da se bode sedaj Slov. jednota priklopila vladi. — Počakati bode treba bolj autentičnih vesti. Neprijeten je izstop čeških radikalcev vsekakor in bati se je opravičeno, da bodo radikalcem sledili kmalu klerikalci.

BOLEZEN KRALJA EDVARDA.

Nenadna bolezen kralja Edvarda je vzbudila silno pozornost po celi Evropi. Kralju že sicer dalje časa ni bilo prav dobro, sedaj pa se mu je pljučni katar tako razhudil, da je moral v posteljo. Bati se je, da pride pljučno vnetje. Zadnji bulletin od sinoči pravi, da se je kralju tekom včerajšnjega dneva zelo shujšalo in da je njegovo stanje kritično. — Njegova bolezen je seveda vzbudila celo vrsto domnevnanj. Tako poročajo iz Pariza, da trpi kralj Edvard na počasnem apnjenjem arterij; »Matin« ve povedati, da ga rado duši. — Pripomniti je, da ima kralj takozvano sladkorno bolezen. — Neugodna poročila so angleško javnost silno deprimirala; vse politično življenje se je mahoma ustavilo in vse z napetostjo pričakuje poročil iz kraljeve palače.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Dunajski občinski svet je sklenil nastavlјati na mestnih cestnih železnicah odslej samo rojene Dunajčane; ako bi pa teh ne bilo dovolj, tudi Avstrijce iz drugih občin, a morajo biti samo rojeni Nemci.

Atentat na kitajskega princa-regenta, katerega so uprizorili takozvani »mladi« Kitajci, se je ponesrečil. Zarotniki so položili na most, čez katerega se se princ v svojem vrtu vsaki dan sprehaja, peklenjski stroj, a ta se je pred prihodom princa sprožil.

Ožje volitve za francoski parlament se vrše v nedeljo. Radikalci so izdali geslo, naj bi se glasovalo povsod proti nazadnjakom; kaj bodo socialisti storili, še ni povsem gotovo. Jedna struja zahteva, naj bi se glasovalo proti radikalni večini.

Vstaja v Albaniji. Koresp. biro poroča včeraj iz Soluna, da je došlo pri Prešovem do bitke med vstaši in četami. Podrobnosti še manjkajo.

Dopisi.

Iz Maribora. Ustanovni shod mariborske podružnice Zveze jugoslovanskih železničarjev se je vršil 5. t. m. v mali dvorani »Narodnega doma«. Udeležilo se ga je lepo število železničarjev, pa tudi drugih Slovencev. Predsednik shodu g. Kejžar je ob otvoritvi zborovanja prisrčno pozdravil navzoče, posebno predsednika Zveze jugoslovanskih železničarjev v Trstu g. Hochmüllerja in podpredsednika gosp. Škerjanca. Opravičili so se, ker se niso mogli udeležiti shoda, gg.: drž. poslanec dr. Ploj, dež. poslanec dr. Kukovec, Roblek in Rosina, ki je obljubil, da bo zastopal brezplačno zadeve članov. Nato podeli g. Kejžar besedo g. Hochmüllerju iz Trsta, kateri oriše velik pomen Zveze jugoslovanskih železničarjev. Zveza je strokovna organizacija in za Slovence toliko večjega pomena, ker dokler bodemo branili sami svojo narodnost, svojo zemljo in dokler bodemo spoštovali sami svoj jezik, dotlej bodemo imeli na svojih tleh kruh. In to se le lahko zgodi, če smo združeni. Nikdo se nas ne bo upal spodrivati in nas pošilјati v tuje kraje, doma pa nastavlјati tujce. In če bomo službovali doma, bode tudi ostala zemlja naša in naš

Čez nekaj minut sta bili na cesti tudi ženski z gospodom očetom in v trenutku je bil voz poln.

»Kam naj zapeljem, gospoda?« je vprašal izvošček.

»V Ječno ulico — številka ...« je hitela gospa Kondelikova.

»Ne!« je kričnil gospod Kondelik in je kričal dalje, da bi prevpil grmenje: »K Tomažu — k svetemu Tomažu na Malo Stran — do pivovarja »pri Tomažu«, razumete?«

Voznik se je ozrl po družbi, pokimal z glavo in je pognal konja. To se razume, da vstavi pri Tomažu.

Deževalo je še vedno, ko je čez pol ure zlezla družba iz voza, hitela čez dvorišče in po vrtu in sedla pod prijazno streho verande. Ženski sta čez nekaj časa zbežali v kuhinjo, da bi si tam nekoliko osušili vsaj vrhnjo obleko, gospod Kondelik pa, ki je bil najmanj moker, je bil dobre volje; praznil je vrček za vrčkom in je škodoželjno se smehlјaje gledal Vejvaro, ki si ni upal niti oči dvigniti in katerega je stresal mraz, ker je bil zelo lahko oblečen.

»Slišite, Vejvarka«, je rekel gospod Kondelik pri četrtem vrčku, »ko boste zopet priredili izlet po suhi zemlji«, — in krog njegovih ustnic je igral zloben nasmeh — »glejte, da dobite od železnice dovoljenje, da nas pustijo v vinogradski predor — tam ne dežuje...«

Vejvara je vzdihnil in ni odgovoril. Bil je vesel, da se je izmuzal iz zadrege samo s tem slabim dovtipom gospoda Kondelika.

VII. Po železnici.

Minulo je že nekaj dni in tednov od usodnega sprehoda po suhi zemlji; ostala sta še dva »pro-

gramna izleta« — kakor jih je Vejvara imenoval — toda od takrat se ni upal nikdo ziniti o njih mojstru Kondeliku. Zakaj takrat, po povratku iz Šarke, ki so jo onega dne našli pri Tomažu, je rekel mojster prav resno svoji ženi:

»Jaz ne vem, Beti, kaj vse ta prismojenec namerava — ne, danes mi ne zini ničesar! Toda povem ti, Beti, danes me pustite, da se odpočijem! Da mi ne pridete zopet s kakim izletom! Veš, Beti, človek marsikaj pretrpi, toda slednjič mine potrpežljivost vsakega...«

Čeprav je mojster govoril te besede s posebnim povdarkom in čeprav se je trudil, da bi se zdel pri tem kar najbolj grozen, je vendar slutil, revež, da je v vrsti »njegovih ljudij« vse proti njegovi volji sklenjeno in da temu ne uide. Hotel je samo to odločiti na »bodočnost«. Toda bodočnost zaljubljenih mladenk in mladeničev je tako nestrpna. In tu je prišla po štirih tednih, neizmerno dolgih za Pepico in Vejvaro, toda neizmerno kratkih za gospoda Kondelika, usoda.

Mesec julij je dokončal svojo pot in prebudilo se je krasno jutro avgustove nedelje, tako ljubeznivo smehlјajoče se, kakor bi poljubljalo celi svet samega veselja, da se je tako dobro naspalo.

V celi hiši je bilo še tiho, ko se je nenavadno čilo dvignil iz postelje gospod Kondelik. Pogledal je na uro, bilo je ravno šest. Gospod Kondelik je ljubil nedeljo, ko mu ni bilo treba delati, ko se ni prepiral s tovariši, ko ni letal po Pragi, da bi se prepričal, če slikajo prav v tretjem nadstropju v Jeruzalemski ulici in če ne lenuharijo oni, ki jih je poslal v četrto nadstropje v Naplavno ulico, blizu Palackega mostu; da vidi ali imajo zadosti barve pomočniki, ki so danes začeli na Poriču, in da da poslednje ukaze onim,

narod nepotujen. Rekel je tudi med drugim, da je socijaldemokratska zveza na severu predstraža Bismarku, na jugu pa Garibaldiju.

Po tem govoru, ki je vzbudil veliko navdušenje in glasno pritrdjevanje, so se prečitale glavne točke pravil. Nato se je vršila volitev in so bili izvoljeni gg.: Kejžar predsednikom, Cerinšek podpredsednikom mariborske podružnice; odborniki so gg.: Amalietti Peter, nadsprevednik, Amalietti Peter mlajši, Rebol, Kramaršič, Spindler, Žabkar; nadomestniki so gg.: Jakl Rudolf, Neubert Simon; pregled. računov gg. Skvarča Iv. in Pušnik. Podpora so dali, g. prof. dr. Pivko, ki je bil tudi navzoč, knjižico 20 K, Posojilnica 30 K in Narodni svet 100 K, za kar se je predsednik shoda iskreno zahvalil. G. Bahovec je pozdravil društvo v vznešenih besedah in je rekel, da se bodo i slovenski poštari združili in organizovali. Nato je še govoril g. Vargazon iz Zidanega mosta kot predsednik tamošnje podružnice. Ob sedmih zvečer se je shod zaključil in razvil se v restavraciji v baven družinski večer, kjer so igrali tamburaši in zapeli nekaj lepih pesmi.

Iz srca vsem pa je govoril g. Bahovec, ko je bil čal mariborske razmere, posebno inteligenco, katera se ni udeležila niti shoda niti družinskega večera. Mi bomo morali začeti delati od spodaj navzgor, ne od zgoraj navzdol, mi moramo med ljudstvo. Besede samo in fraze, te ne ubijejo niti komarja, ampak delo in vzgledi nas dvignejo v preporod, v novi živeli, v samozavest. Zagrozilo se je, da bo demonstracija proti shodu in naša inteligenca se je zbalala te grožnje, zato ni prišla. Njej je lastna koža več, kakor priti in s svojim prihodom pokazati, če že drugo ne, vsaj zanimanje za to velevažno društvo. Res je, naši priprosti sloji, naš delavec, on pride, on se ne zhoji groženj, ne, on zastavi svoje prsi v bran domovine, on se ne skriva, ne umakne plašen. Učimo se mi, razumniki, učimo se od priprostega delavca, ljubiti svojo domovino. Govorniku se je viharo ploskalo in častitalo. Da, govoril nam je vsem prav od srca.

Mladi podružnici Zveze jugoslovanskih železničarjev želimo, da bi procvitala in rastla in kličemo vsem našim železničarjem, naj pristopijo vsi k društvu, da ga okrepijo do one sile, brez katere se ne bo moglo nič več zgoditi na Južni železnici, kar bi škodovalo koristim slovenskih železničarjev in njihovega naroda.

Štajerske novice.

Mesto šolskega nadzornika za mariborsko okoličje. Povdarjali smo že ponovno, da je za nas Slovence in pa slovensko obmejno šolstvo zelo velikega pomena, kak mož pride na mesto sedanjega nadzornika Schmoranzerja, kateri je imenovan za učiteljske. Nemci bi bili radi svoj čas s kričanjem o »krivici«, ki se jim je baje s Schmoranzerevim imenovanjem zgodila, svet preslepili, da so Slovenci nekaj profitirali in da gre torej dosedanje mesto šolskega nadzornika v mariborskem političnem okraju — njim. Vlada je že napol izdala, da misli na to mesto poklicati kakega nemškutarja. Vočigled dejstva, da se gre tu za izključno slovenske šole — Nemci imajo za renegatske zavode itak že lastnega nadzornika — pozivamo še enkrat vse merodajne činitele, da naj preprečijo imenovanje kakega nemškutarja na Schmoranzerevo mesto. Zlasti je sveta dolžnost obeh drž. poslancev okraja, Piška in Roškarja, ter dež. odbornika Robiča, da store vse, kar je le mogoče. Če ne, jih bomo klicali na odgovor! Najbolj se baje trudi znani Koschutnig iz Vojnika, da bi prišel na Schmoranzerevo mesto. Pa še par prodanih duš in petolizcev bi lahko imenovali, ki hočejo ubijati slov. šolstvo v mariborski okolici. Zato vsi na branik! —

ki končajo svoje delo na Rejdišču. Da, tak poletni delavnik ni nobena udobnost za sobnega slikarja, kakoršen je bil gospod Kondelik, katerega dobri ukus je bil obče znan in katerega delavci so bili raztreseni po celi Pragi, da krasijo in popravljajo stanovanja, kamor že nekaj let ni stopil noben slikar.

Toda danes je zopet božja nedelja, danes se zopet gospod Kondelik oddahne kakor se spodobi. — Tako utrujeno telo potrebuje res tega nedeljskega počitka!

Stopil je k oknu, odprl in takoj je prišel v sobo čist zrak, osvežen od nočnega dežja, ki je tleskal približno ob četrti uri zjutraj na tlak, curljal po žlebih in trkal na okna. Poplahlil je ves prah poslednjih vročih dni.

Oče Kondelik se je pripravil k navadnemu nedeljskemu delu. Nabrusil je ob jermenu britev, v skledici si je napravil bele, goste pene dišečega mila in začel se je briti. Na nasprotni nizki strehi so ščebetali vrabci, iz daljave se je slišalo ropotanje koles mlekarskega vozička in doli na ulici je žvižgal pekovski učenec, ki je raznašal rumeno pecivo. Vse te glasove je poznal gospod Kondelik zelo dobro, bili so vsako nedeljo njegova godba pri rezanju z ostro britvijo, ki je uničevala tedenski prirastek brade na tolstem obrazu. Samo imenitni, mogočni brki so ostali nedotaknjeni.

Cez pol ure je bil gospod Kondelik ves spremenjen. Gladko lice se mu je svetilo, kakor bi bilo namazano s svežo zlato polituro, poslednje znake spanca si je izmil iz oči z mrzlo vodo, ki jo je Katinka prinesla iz dvorišča in mojster je že hodil po sobi v čisti beli srajci. Čez nekaj časa je začelo zopet šumenje v spalnici in kmalu je pokukala v sobo gospa Kondelikova, v ravno tako čisti spodnji obleki.

Gospa je voščila možu dobro jutro in ko ga je

Polemika klerikalnega časopisja. „Stražo“ in klerikalce strašno grize, da opozarjamo slov. javnost na različne nečedne posle slov. klerikalcev v zadevah slovenske obstrukcije v štaj. deželnem zbornu. Mesto pa, da bi se stvarno zagovarjali in mirno odgovorili — kar bi osohito lahko storili, ako bi se čutili nedolžne — so napisali včeraj v „Straži“ notico, obstoječo iz 16 vrstic, v kateri nas grozno psovajo. Pomislite, samo v 16 vrsticah so sledeče duhteče cvetke klerikalne olike in — slabe vesti: „kompletni norci“, „umazane propalice“, „blazirana, alkoholizirana (!) in demoralizirana tolpa“, „našesmljeni politični bebeci“, liberalna čreda“, „izvržek“ itd. Tako se zagovarja pri nas politika z geslom: Z Bogom za narod! Gg. dr. Korošec in Robič očitno skrbita za to, da ju bodo ljudje še bolj — spoštovali!

Klerikalna hujskarija proti uradništvu. »Slov. Gosp.« se je spravil poleg učiteljstva zopet na uradništvo. V zadnji številki očita to glasilo duhovnikov, ki imajo ogromne dohodke in 24 ur na dan časa, uradništvu, da ima samo velike plače in nič ne dela. Na starost pa vleče velik »penzijo«. Da morajo uradniki sami plačevati in prispevati za ta »penzijo«, tega pošten katoliški list ne sme povedati. Očita »liberalnim« strankam, da vise samo na uradništvu, za kmete in obrtnike pa se baje nič ne brigajo. Kam bi glasilo nemškutarskega škofa in od kranjske šparkase podkupljenih tintomazov pojmi, za kaj se nam gre v našem boju za slovensko uradništvo na Sp. Štajerju! Ako že očita uradnikom take dobrote, zakaj bi pa ne uživali teh »dobrot« na naši zemlji raje slovenski ko nemški ljudje? Tako pojmi, naše uradniško vprašanje razni klerikalni poglavarji, ki hočejo baje ustanoviti »obrambno« društvo! Kmete je res lahko hujskati na uradništvo; da s tem več tripijo slovenski nižji in srednji uradniki ko nemški višji in še povrh po mestih nastavljeni uradniki, to je dr. Korošcu vsejedno. Uradništvo bo menda od slej tudi vedelo za svojo dolžnost napram klerikalnemu tisku. Edino dobro je, da mu ne komandira in ne bo nikoli komandirala ta klerikalna svojat.

O priliki smrti poslanca Ježovnika je izrazil primernim potom načelniku Zveze južnih Slovanov dr. Ploju ministerski predsednik Bienert svoje sožalje, istotako tudi klubi čeških konzerativcev. Poljakov in Mladočehov.

Občni zbor Zadrugne zveze v Celju se vrši že v četrtek dne 12. maja v Celju in sicer v veliki dvorani Narodnega doma. Začetek ob pol 9. uri dop. — Želeti je mnogobrojne udeležbe.

Poročilo se je danes dopoldne v Petrovčah pri Celju g. Ivan Vodlak, davčni kontrolor pri Sv. Lenartu v Slov. gor. z gđ. Mino Stehlik, hčerko železn. uradnika. Dosti sreče!

Iz Sv. Pavla pri Preboku. Dne 9. in 10. t. m. se vršijo tukaj občinske volitve. Stari odbor je bil v rokah neodvisnih naprednih kmetov, ki so v lepi slogi s svojimi klerikalnimi tovariši pod županstvom g. Cilenškega naravnost vzorno gospodarili; v dveh letih so prihranili K 7000. Tega pa klerikalni petelini nočejo videti; njim se gre le za strankarske in osebne koristi. Naš stari odbor je deloval nepristransko in pravično, samo eno napako je imel: duhovnikom ni bil v vsem pokoren; ni hotel prenoviti in olepšati kaplanije na občinske stroške. Seveda se je kmalu pričela huda gonja: zoper stari odbor in imeli smo priložnost v tem listu svariti klerikalce pred neizo-

gibno blamažo. Radostno smo gledali, kako se je začelo jasiti, kako je eden klerikalec za drugim obrnil hrbet svojemu pastirju, kako je vzraščala burja nevolje med občani. A naše veselje ni bilo dolgotrajno. Skalila nam ga je vest, da so šli gotovi napredni gospodje vkljub našim svarilom svojemu prijatelju na lim. Zdaj pa begajo z največjimi klerikalnimi idijoti okrog in ihtje beračijo za glasove. Slovenskim delavcem tako zelo prijazno nemško vodstvo predilnice so baje že pridobili. Naših vrlih kmetov pa ne bodo nikdar; kajti ti se držijo starega gesla »kmet za kmeta!« V pondeljek in torek se bodo vsi kakor en mož poskusili za blagor in čast naše krasne širne in zavedne občine. Naj nikdo ne ostane doma. Pridite vsi in pokažite, da ste značajnejši nego oni, ki prodajajo svoje prepričanje za par kozarcev vina.

Iz Gornje Sav. doline. Hmeljarsko društvo v Žalcu je priredilo dne 1. maja 2 poučna shoda v Gornji Sav. dolini in sicer v Mozirju in na Rečici. Udeležba je bila na obeh shodih prav povoljna. Priznati moramo, da nam je društvo s to prireditvijo prav ustreglo. Odposlanec društva g. Petriček, nadučitelj v Žalcu, je navzoče hmeljarje opozoril na mnoge napake pri obdelovanju hmelja, o kojih isti dosedaj sploh niso nič vedeli. V svojem čez uro trajajočem govoru je jako poljudno razlagal, kako se hmelj pravilno obrezuje, kar je največje važnosti in na kar se je dosihdob pri nas vse premalo oziralo. Kazal je nadalje, kako se pravilno stavijo hmeljeveke, kako in zakaj se hmelj obsiplje, kako, kedaj in s čim se mu gnoji in kako se prireja gnoj za hmeljišča. Opozoril je nadalje hmeljarje na veliko nevarnost, katera jim preti po hmeljevem rilčkarju in je tudi povedal, kako je tej nevarnosti za časa priti v okom. Sploh je bil celi njegov govor tako temeljit in poučljiv, da ga je vse z največjo pazljivostjo poslušalo in smo tudi prepričani, da bode govornik dosegel velike uspehe, kajti naši hmeljarji bodo brezdvomno krenili pri obdelovanju hmelja na edino pravo pot, katera jih bode dovedla do tega, da bodo pridelali izvrstno blago, kar je in mora biti vedno najvišji smoter vse hmeljorej. Ko je govornik končal, se mu je od vseh strani izrekla najpristronejša zahvala za njegov trud. — Končno pa izrekamo samo še iskreno prošnjo, da bi nam hmeljarsko društvo tudi še prihodnje leto poslalo g. Petrička, da bi nam tudi v hmeljiščih praktično pokazal, kako se najpoglavitejši opravi izvršuje, kar bode za tukajšnje hmeljarje največje koristi. Naše prebivalstvo je sploh jako ukaželjno in kaj rado posluša in sprejema dobre nauke in naj segajo isti v katerokoli kmetijsko stroko. Zelo gre pa tudi vsa hvala tistim vrlim možem in praviim prijateljem ljudstva, kateri se v resnici trudijo razne stroke kmetijstva pri nas dovesti do čim večje popolnosti ter tako ljudem zagotoviti tem večje dohodke in povzdigniti splošno blagostanje. Teh svojih dobrotnikov pač ljudstvo nikdar ne bode pozabilo!

Nadučiteljsko mesto. Na v drugem plačilnem razredu se nahajajoči dvorazredni šoli na Koblju v konjiškem okraju je razpisana nadučiteljska služba do 15. maja. Šola se je preteklo jesen razširila in je pripravljen tudi že tretji razred. Stanovanje je lepo, vrt velik; oskrbovanje poštne oddajalnice (dnevna zveza z Oplotnico) proti odškodnini letnih 240 K na razpolago, ker je do jeseni v oskrbi sedanjega nadučitelja. Mesto je posebno priporočljivo za čebelarje; dosednji nadučitelj je imel v čebelarstvu jako lep postranski zaslužek.

Od Sv. Lovrenca na Dr. p. nam pišejo: Gorska afera s pekom in znanim štajercijancem

videla že obritega in umitega, je smuknila hitro v kuhinjo, da bi pripravila zajutrek. Ni dolgo trajalo in nesla je v sobo pladnik z dvema skodelicama kave, dvema žemljama in kozarcem mrzle vode.

Gospod Kondelik je srkal počasi kavo, gledal je skozi okno na krasno, modro nebo in je rekel:

»Danes bo vroče, Beti, se že veselim, kako bom šel pred obedom na sprehod in kako bom po obedu zaspal.«

Gospa Kondelikova je odgriznila kosček zemlje, pila kavo in je rekla medeno:

»Ampak s tem spancam ne bo danes nič; to napraviš potem, ko bomo na mestu.«

Gospod Kondelik je debelo pogledal ženo.

»Na kakem mestu?« je vprašal začuden.

»No, nekje na deželi«, je odgovorila gospa Kondelikova mirno, »saj vendar veš, da imamo danes drugi izletek...«

»Iz-le-tek?« je izbruhnil gospod Kondelik.

»Kakšen izletek?«

»Ampak stari, stari«, je govorila mirno gospa Kondelikova, »tebi peša spomin. Saj je bil Vejvara tu v petek, da te opomni, da je današnji dan namenjen nadaljevanju, da pojdemo danes po železnici.«

Mojster Kondelik je gledal neprenehoma ženo in naenkrat se mu je zjasnilo v glavi. Res, »njegovi ljudje« — žena, hčer in snubač Vejvara — so porabili njegovo dobro razpoloženje v sredo pri koncertu v vrtu Meščanske besede in so ga napadli od treh strani, tako da se ni mogel braniti. In danes je torej na vrsti drugi »programni« izlet — po železnici. No, hvala bogu, da vsaj po železnici!

Mojster je globoko vzdihnil in zarohnel:

»No, Beti, ako se zopet tako obnese, kakor omi p o s u h i z e m l j i, se ni treba veseliti tega, kar vam potem povem...!«

»E, pojdi, pojdi«, ga je mirila žena in je posrkala zadnjo kapljico iz lončka; »od tega je že štiri tedne — to že ni več resnica. Pravzaprav pa se ti pri Tomažu tudi ni godilo tako slabo. Ne mrmraj! In danes pojdemo. Zlezemo na vlak, nekje na deželi vstopimo — gremo v gozd in tam sedemo ali pa na vrt k pivu, kjer boš lahko malo zadržal in...«

»In kam pojdemo?« je vprašal gospod Kondelik.

»Za to bo poskrbel gospod Vejvara. Rekel je samo, da bi bili ob polu ene pripravljani, ob eni odide vlak iz Franc-Jožefovega kolodvora.«

»Kam neki za vruga pojdemo?« je zaklical gospod Kondelik skoro jezno. »Saj vendar na oni strani ni ničesar.«

»Samo ne klepetaj tako na vse zgodaj«, je mirila gospa. »Ko bi tam ničesar ne bilo, bi naš gospod Vejvara gotovo ne peljal tja.«

Gospod Kondelik je vstal od zajutreka in se je začel oblačiti. Toda nedeljsko veselje mu je bilo vzeto. Kako dolgo je od tega, kar se je tako sramotno mučil in potem zmočil, in sedaj ga že zopet nekam vlečejo. Hvalil je natihoma boga, da ima samo enega otroka, eno hčer. Ako bi jih bilo takole šest in ko bi imela vsaka ženina in ko bi bil vsak ženin tako nor na izlete kakor Vejvara — raztrgali bi ga že na kose. To bi bilo vandranje po svetu — sedaj na stara leta, ko bi najrajši spal od obeda do večerje, da bi se malo odpočil.

Gospod Kondelik je imel rad poletje, ker je bilo vedno treba kaj slikati, toda kako se je veselil v tem trenutku zopet na jesen, ko vrag vzame vse te proklete izlete!

Dalje sledi.

Repom je vzbudila tu dosti smeha. Saj je to tisti Repa, ki se je udeležil l. 1901 pri nas štajercijanskega shoda proti dr. Ploju in je moral od Sv. Lovrenca bežati kot zajc; zgubil je ob tej priliki tudi nekaj umetnih zob in ljudem je še sedaj v spominu, kako jih je potem iskal po lovrenški „gmajni“. Iz Repove zadeve bodo Nemci in nemškutarji delali sedaj velikansko reč; pa za ptujske renegate bi bilo bolje, da molčijo. Naj se le spomnijo na septemberske dogodke v Ptuj! Tam se je pretepalo in zapiralo — nedolžne ljudi, Repa je pa šel v luknjo zaradi svojega prostaškega izzivanja in hujskanja; menda se tudi z orožniki ni preveč vladno obnašal. Kar je prav, je prav! Če se je Repa kaj prehladil, naj vzame na znanje naše sožalje, druga mu nič ne moremo.

V Klanjcu pri Bizeljskem bodo 15. avg. t. l. svečano odkrili spomenik Ant. Mihanoviču, očetu „Liepe naše domovine“. Spomenik je izdelal Robert Frangeš. Slavnosti se udeležijo hrvaška in slovenska pevska društva.

Škrlatica. V žreški in čadramski okolici je začela razsajati škrlatica, ki je zahtevala že nekaj žrtev ne samo med šolsko ampak tudi med odraslo mladino. Da se razširjanje te kužne bolezni ustavi, sta šoli v Čadramu in v Žrečah na nedoločen čas zaprti.

Južnoštaj. nemško učit. društvo je imenovalo ormošk. odvetnika in predsednika nemšk. narodnega sveta za Spod. Štajer dr. Delpina za častnega člana.

Moška in ženska podružnica „Südmarke“ v Mariboru ste imeli zadnjo soboto svoj občni zbor. Ženska šteje 341 članov (+ 4); dohodkov je imela 753 kron. — Moška šteje 660 članov in je imela vsega skupaj 4699 kron dohodkov.

Slovenski žepni vozni red, g. Weixlna je izšel ter se dobi v sledečih trgovinah: V. Weixl, Maribor, Cirilova tiskarna, Maribor, J. Peteršič, Ptuj, L. Kuharič, Ormož, F. Herzog, Ljutomer, A. Mravljak, Vuzenica, A. Zemljčič, Sv. Lenart v Slov. gor. Kdor pošlje 15 vin. v znamkah, dobi istega s pošto dostavljenega. Opozarjamo še enkrat slev. občinstvo na ta vozni red, v kojem se nahajajo tudi oglasi, le slov. tvrdk. Ni ga toraj zamenjati s slično Klinčevu izdajo, ki ima večinoma le nemške oglase ter se celo priporoča v „Straži“. Upamo, da si bodo za bodoče dotični slovenski trgovci, ki so dosedaj inserirali v Klinčevem voznem redu in koledarju to zapomnili ter bodo bolj previdni. Dostavek: Ta vozni red prodajata tudi trgovec J. Smeh v Slov. Bistrici in J. Druškovič v Slovenjgradcu.

Spomladanska dirka v Mariboru se je vršila v četrtek ob lepi udeležbi občinstva in tekmovalcev. V tekmi za ljutomersko darilo je dobila prvo darilo (220 kron) triletna, rjava kobila „Palestra“ (g. Antona Petovarja v Bunčanih (1860 m v 3 min. 50 sek.); drugo osemletna rjava kobila „Zora“ pos. Jož. Vanpotiča v Lukavcih (2200 m v 4 min. 12 sek.); tretje petletni, rjavi žrebec „Rado“ pos. Fr. Pušenjak v Lokavcih (2100 m v 4 min. 22 sek.); četrto šestletna, rjava kobila „Radika“ pos. Franciške Osterc v Veržeju (2300 m v 4 min. 23 sek.); peto štiriletna, rjava kobila „Furia“ pos. Mart. Zelenka v Veržeju (2010 m v 4 min. 26 sek.); šesto triletni, rjavi žrebec „Ferdo“ pos. Franca Seršena v Veržeju (4 min. 39 sek.). — Prva pri dirki za „Tezensko darilo“ sta bila „Palestra“ in „Radika“ (2690 m v 5 min. 39 sek.); drugo „Rado“ in „Zora“ (2740 m v 5 min. 22 sek.); tretja „Furia“ in „Rado“ v 7 minutah.

IX. Izkaz radovoljnih darov „Sokolu“ v Hrastniku (za „Sokolski dom“). Neimenovan gospod v Ljubljani 40 K, gg. mariborski dijaki 21 K, g. dr. Schegula, Novomesto 20 K, g. prof. A. Jurtela, Moskva 15 K, gdč. Mici Podmenik (blok 208) 11 K. Po 10 K so poslali: g. V. Majdič, Kranj, gdč. Marica Črnigoj, Rojan, g. Fr. Kollman, Ljublj., g. dr. V. Ravnihar, Ljublj., g. dr. Žerjav, g. Avg. Tomažič, g. M. Pleteršnik, ga Jos. Schumi, ga Antonija Mally, g. dr. Izo Reja, Komen, g. dr. Viktor Gregorič, Senožec, g. J. Kogej, notar, Postojna in g. Vinko Kukovec, Celje. G. Jos. Roš (bl. 2) 6 K. Po 5 kron so poslali: gg. F. Motnikar, Vek. Bahovec, M. R. (na blok 22) in ga Josipina Šentjura. G. A. Gradišnik je poslal 3 K, po 2 K so pa postali: gg. Ign. Horowicz, Pulj, dr. Fr. Munda, Fr. Dolenc v Ljubljani in dr. Romih, Krško. — Skupaj 274 K. Vsem blagim rodoljubom pristrčna zahvala in nazdar! Odbor.

Druge slov. dežele.

V Ljubljani je umrl oče znanega slovenskega gledališnega igralca Antona Verovška, vrtnar Juri Verovšek.

Novo šulferajnsko šolo hočejo ustanoviti v „nemških“ Lazah na slovenskem Dolenjskem. Požrešnost nemška je občudovanja vredna.

Občni zbor slov. kat. pol. društva za koroške Slovence dne 28. aprila ni bil nič drugega kot slavospev kranjskemu klerikalizmu. O narodnih in gospodarskih potrebah koroških Slovencev na celem shodu — vsaj glasom „Mirovega“ poročila — ni bilo čnti resne besede. Efekt celega zborovanja je bil brzogovorni pozdrav dr. Šusteršiču. Koroško Slovenstvo je rešeno! Slava!

Na celovski gimnaziji stopi koncem tekega šolskega leta ravnatelj dr. Robert Latzel v pokoj.

Wrightov letalni stroj imajo v Celovcu na ogled. Inženir Sablatnik namerava še pred binokostni delati z njim poskuse.

Občinske volitve v Slov. Plajberku, pri katerih so oktobra l. 1908 Slovenci zmagali, je vlada potrdila.

Dnevna kronika.

Slovenski praznik v Zagrebu je bil 5. maja. Naša »Glasbena Matica« je priredila tamkaj svoj koncert. Željno so pričakovali Hrvati tega dne, da po dolgem času zopet čujejo divno slovensko pesem. Nad 500 Slovencev iz vseh slovenskih pokrajin, osobito pa iz Ljubljane, je poletelo tega dne v Zagreb, ki je bil svečano razporejen. Velikanska množica ljudstva je pričakovala Slovence na kolodvoru, društva z zastavami, razne korporacije itd. Prvi je pozdravil Slovence zagrebški župan Holjac, zatem pa gdč. Klotilda Cvetišič v imenu damskega odbora za Strossmayerjev spomenik ter Milan Krešič v imenu »Zveze hrv. pevskih društev.« Odzdravil je v navdušenih besedah predsednik »Glasbene Matice« prof. Štritof. Zvečer ob 7. uri je bil v dež. hrv. gledališču Strossmayerjev koncert. Hrvate so slovenske pesmi naravnost zadivile. Slovenske pevke so nastopile v narodnih nošah. Koncertu je prisostvoval tudi ban Tomašič, korni poveljnik Gerba, in gledališče je bilo natlačeno polno. Gromovite ovacije je priredilo zbrano občinstvo slovenskim gostom in klici »Na skorajšnje svidenje« niso hoteli ponehati. Bil je lep večer hrvatsko-sloven. kulturnega zblizovanja in dokumentiranja kulturnega edinstva.

Razpor v vrstah čeških klerikalcev raste od dne do dne. Začel se je hud boj v časnikarski javnosti med konzervativnim (feudalnim) in krščansko-socialnim (novostrojarskim) krilom. Kakor znano, je prišlo na zadnjem občnem zboru stranke do ostrih nastopov med obema krili. Krščansko-socialno krilo vodita brata Myslivca, ki sta na občnem zboru tudi povzročila, da se je stranka prekrstila iz katoliško-narodne v krščansko-socialno. Preobrazila sta tudi strankino organizacijo iz dijecezanske in dekanijske v politično-krajevno, kar drugemu krilu ni po volji in zaradi tega Myslivca hudo napada. Včeraj se pa poroča iz Prage, da je krščansko-socialna struja kupila v Pragi tiskarno bratov Ziegnerjev za 70.000 K in da namerava ustanoviti svoj dnevnik. Dozdaj je bil strankin dnevnik »Čech«, ki postane s tem glasilo feudalnega tabora.

Za srbske »veleizdajnike« je bilo nabranih — kakor poroča »Srbobran« — 70.965 K 79 v. Izdalo se je 69.814 K 45 v.

Pri proslavi pestoletnice bitke pri Grunewaldu v Krakovem dne 15. julija t. l. bode zastopan tudi kraljevi Zagreb z županom in drugimi zastopniki.

Za žrtve povodnji na Srbskem je dal italjanski kralj 10.000 lir.

Slovenski komite akademičnih društev na Dunaju. Predsednikom slovanskega komiteja je bil izvoljen Slovenec Ign. Šlajpah, kand. med. vet., Dunaj III., Ungargasse 22.

Knjiga o avstrijskih narodih.

V majaevi številki revije »Oesterreichische Rundschau« govori profesor dr. Karl Brockhausen o knjigi o avstrijskih narodih. Profesor Brockhausen pravi v omenjenem članku, da je te narodne zagrizenosti in medsebojnega ščuvanja pač že dovolj; trdi, da je vzrok temu okolnost, da se avstrijski narodi med seboj ne poznajo. Nezanjanje pa ravno rodi zagrizenost. Kdor pa se priučil razumeti drug narod, ta se priuči mu tudi odpustiti. Medsebojno nepoznanje avstrijskih narodov naj bi se torej odstranilo s tem, da bi se izdala knjiga o avstrijskih narodih. In sicer taka knjiga, v katero bi najboljši ljudje naroda pisali o svojem narodu in razložili bralcem vse, kar je mogoče o lastnem narodu dobrega in lepega povedati. Razložili bi naj naroden značaj in narodne posebnosti, katere zaslužujejo pozornost; razložili bi naj notranje življenje naroda, njega minuloost, sedanje življenje in končno označili ideale svojega naroda, to je cilje, za katerim narod stremi, njega kulturni, državni in narodni program. Glavni cilj knjige bi naj torej bil: da bi vsak narod kritiziral samega sebe. Pisa-

telj Brockhausen pa sam priznava, da to ni lahka stvar: kajti resnično in pravično govoriti svojim ljudem je vedno težje, kot tujim. Da bi pa popis o narodu bil kolikor mogoče pravičen in natančen, treba je spopolniti popis naroda s statistiko, dokazi o tem, kar narod dela, na kaki stopnji je v gospodarstvu. Popis vsakega naroda mora obsegati njega duševni in gmotni razvoj. Ta knjiga o avstrijskih narodih bi bila torej spopolnitev tega, kar mora predstavljati avstrijski ljudski muzej: v muzeju se razstavljajo obrtni in umetniški izdelki naroda, narodne noše itd.; knjiga o narodih bi bil pa duševni muzej, iz katerega bi se lahko učili narodi o samem sebi in o drugih. Nekako kazalo za to knjigo bi naj bilo delo princa Rudolfa »Oesterreich in Wort und Bild«. — K omenjenemu načrtu pripominja praški »Čas« sledeče: Po našem mnenju bi bila taka knjiga o avstrijskih narodih prav dobra; pa uspeha, kakoršnega si predstavlja patrijotična dunajska revija ne more in ne bo prinesla! Res ganljivo je, kako tudi najboljši ljudje nemškega naroda varajo sami sebe: kajti vzroka narodnega ščuvanja ni iskati v toliki meri v medsebojnem nepoznanju kot misli to prof. Brockhausen. Kajti kako se more govoriti o medsebojnem nepoznanju če n. pr. Nemci v Brnu, kjer je polovica prebivalcev češka, odrekajo Čehom pravico do meščanskih šol? In končno, da nam odrekajo pravico do druge češke univerze? Vzrok narodnega ščuvanja so bili in so še Nemci, ker si ne morejo iz svojih gospodskih glav izbiti misli, da so izvoljeni narod, in da je njih naloga, da ohranijo našo državo nemško. Nemci so razširjeni po celi državi, pa zgodovina njih politike je zgodovina krutega in barbarškega zatiranja in poniževanja drugih nemških narodov. Knjiga o avstrijskih narodih torej ne bo odpravila zla, na katerem trpe posebno slovanski narodi že od l. 1526.

Mnenju praškega dnevnika se pridružujemo i mi. Posebno, ker imamo kot Slovenci vsak dan priliko opazovati bujno nemško fantazijo, ki misli, da je Nemec vse, vse drugo pa nič. Če imajo torej boljši nemški ljudje, če ima prof. Brockhausen resen namen, potem naj pred vsem spišejo knjigo namenjeno nemškemu narodu, kako se naj isti z ozirom na visoko kulturo vede napram drugim posebno slovanskim narodom. Kajti tako dolgo, kot bodo nemški ljudje pri vsakem imenovanju na slovenskem ozemlju, pri vsaki slovenski šoli govorili in fantazirali o »freche Herausforderung«, tako dolgo bo tudi knjiga o avstrijskih narodih za ublaženje medsebojnega ščuvanja brez pomena.

Obrambni vestnik.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca aprila t. l. sledeči promet i. s. Dohodki: A.) redni dohodki. 1.) prispevki iz nabifalnikov 2.032 K 25 v. 2.) prispevki podružnic i. s.: Kranjsko 1.232 K 17 v., Štajersko 753 K, Koroško 35 K, Primorsko 184 K 10 v., skupaj 2.204 K 27 v. 3.) razni prispevki 5.350 K 24 v., skupaj 9.586 K 76 v. B.) izredni dohodki: 4.) prispevki za obramb. sklad 4.745 K 40 v., skupaj 14.332 K 16 v. Izdatki: A.) redni izdatki: 1.) plače, rem. učiteljskem osebju, razni računi, itd. 9.389 K 70 v. B.) izredni izdatki: 2.) naložitev na glavnico, ozir. obrambni sklad 4.164 K 21 v., skupaj 13.553 K 90 v., torej prebitka 778 K 26 v. V Ljubljani, dne 3. majnika 1910.

Po svetu.

Norca so zaprli. V Saint Etienne so zaprli nekega Duplanila, ker je rekel, da hoče umoriti Brianda, ki je stanoval v nekem hotelu. Ko so pa videli, da je možak neumen, so ga prevedli iz zapore v blaznico.

Morilce policistove so prijeli. V vasi Ščakova v Galiciji so zaprli 5 banditov radi suma, da so umorili policijskega agenta Rzeszowskega. Pri osumljencih so našli več reči, ki so bile last umorjenega.

Amerikanski dižaki pridejo julija na Dunaj. Izlet priredi univerza v New Jorku.

Pretep s sabljami. V Budimpešti sta se bojevala pomožni kustos na muzeju lepih umetnosti, Koloman Pogany in bančni uradnik Evgen Lang pod težkimi pogoji, dasi nista imela pojma o sabljanju. Že pri prvem udaru sta bila oba težko ranjena. Pogany je dobil na glavi 7 centimetrov dolgo rano, Lang pa tudi eno od temena do obrvi. Oba so spravili v bolnišnico.

Zopet nesreča z avtomobilom. V Turinu se je zaletel avtomobil grofa Maistorja v drevo, vsled česar se je popolnoma potrl. Šofer je umrl nagle smrti, dve drugi osebi in grof so pa težko ranjeni.

Delavstvo in zadružništvo. Začetkom tega leta so poročali listi o ustanovitvi socialdemokratskega zadruž. denarnega zavoda v Gradcu. Sedaj se zopet poroča o taki ustanovitvi neke na Belgijskem in bržkone ostanejo soc.-demokrat. denarni zavodi v bodoče na stalnem dnevnem redu. Zanimivo je zasledovati, kako se stališče socialistov napram zadružništvu izpreminja. Mnogi sploh niso hoteli vedeti o zadrugah ničesar, drugi so priporočali ustanavljanje delavskih konzumnih in delavskih produktivnih zadrug. Slednji so zmagali. Danes je socialistično konzumno in produktivno zadružništvo izredno močno v Nemčiji, Angliji, na Francoskem in tudi v Avstriji ga je že mnogo. Potom teh zadrug preide torej pridelovanje in prodaja v roke delavstva samega. Vkljub boju proti kapitalizmu so vendar tudi vsa ta delavska podjetja skozinskoj kapitalistična, razlika je le ta, da stopa tukaj na mesto poedinega velikega kapitalista svota delavcev — malih kapitali-

stov — Napredka je v tem toliko, da od zadružnega kapitalističnega podjetja nima dobička samo ena oseba, temveč vsi zadružniki. Zadružno gospodarstvo je torej socializem na vsak način nekoliko bližje, kakor pa staro privatno-kapitalistično. V prvi vrsti pa je bilo socializem pri ustanavljanju teh zadržug merodajno spoznanje, da more biti v boju proti kapitalizmu delavstvu zadružno-kapitalistična organizacija velika podpora. — Čimveč gospodarske moči dobi socialistična stranka v svoje roke, s tem večjo silo more postopati. Tudi delavske denarne zadržuge so gotovo sad tega spoznanja. Priznati pa se mora, da morejo delavske denarne zadržuge jako mnogo storiti za povzdigo varčnosti v delavskih krogih in s tem najnižjim slojem mnogo koristiti.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

ANGLEŠKI KRALJ EDVARD VII. UMRL.

London, 7. maja: Angleški kralj Edvard VII. je noč po noči umrl.

London, 7. maja: O smrti poročila polkovnik Dawidon, da je nastopila ob 11. uri 55. min. po noči in sicer brez posebnih bolečin. Kralj je že bil po 11. uri v agoniji. Smrt je povzročila akutno vnetje bronhij, vsled katerega je kralja silno dušilo; nemu napadu tega dušenja je kralj tudi podlegel.

London, 7. maja: O zadnjih kraljevih urah poročajo: Že v prvih včerajšnjih popoldanskih urah je začelo kralja silovito tresti in so napadi trajali celi večer. Srce je začelo nepravilno biti in kri je silila v možgane. V prvih urah je kralj omedleval; kasneje je ležal kakor bi spal, le med 9. in 10. uro se je večkrat nalahko vzbudil, potem pa je padel v nezavest. Konečno so mu zdravniki le še z inhalacijo kisika podaljševali življenje.

London, 7. maja: Zvečer so poklicali vse člane kraljeve rodbine v palačo Buckingham. Tudi canterburyjski nadškof je prišel. Čudno pa je, da ga kralj pred smrtjo ni hotel sprejeti. Podrobnosti o tem dogodku niso znane. Dejstvo je, da ga kralj ni hotel videti, dočim ga je kraljica sprejela.

London, 7. maja: Od kraljevih otrok ni bila navzoča samo norveška kraljica. Vendar pa je brzojavila, da takoj odpotuje. Dospela bo v London najbrže v nedeljo.

London, 7. maja: Po mestu se je naznanila kraljeva smrt s posebno izdajo uradnega bulletina. Ljudstvu, ki je čakalo pred kraljevo palačo, se je naznanila ob 12. uri 15. min. Vest je vzbudila splošno žalost in sočutje; dasiravno že zvečer ni bilo skoro nobenega upanja, da bi kralj ozdravel, je smrt vendarle iznenadila.

London, 7. maja: Z različnih evropskih dvorov so že došle sožalne brzojavke. Domači listi so takoj priredili posebne izdaje, v katerih se izraža z ganljivimi besedami narodova žalost nad kraljevo smrtjo.

London, 7. maja: Zgornja in spodnja zbornica se snideta te dni k seji, v kateri bode novi kralj prisegel zvestobo. Ceremonije bodo trajale tri dni.

London, 7. maja: Od vseh strani dohajajo sožalne izjave. Posebno pozornost vzbujajo one iz Nemčije. Listi posebej povdarjajo političen pomen kraljeve vlade, magnetično privlačno silo njegove osebe in veliko priljubljenost, katero je užival pri narodu. Sinoči se je vršilo nekaj shodov, ki so se otvorili s petjem narodne himne.

Pariz, 7. maja: Vsi časopisi posvečujejo umrlemu kralju Edvardu spominske, celo toplo pisane članke.

Rim, 7. maja: Poročilo o smrti kralja Edvarda je napravilo tu zelo velik utis. Časopisje izraža sočutje Italije.

Dunaj, 7. maja: Vsled poročila o smrti kralja Edvarda se danes cesar Fran Jožef ni udeležil slavnostne otvoritve lovske razstave, ki se ni vršila. Razstavni odbor je sklenil razstavo za publikum otvoriti danes ob 3. uri. Cesar si jo bode pa ogledal še-le, ko se vrne iz Budimpešte.

Dunaj, 7. maja: Vsled smrti kralja Edvarda se cesar tudi ne udeleži majevega korza dne 9. maja in je odpovedan svečani dine na čast švedskemu kralju dne 10. maja.

Naravni zaklad.

Ko so se pred desetletji v največjih bolnicah pričeli prvi poskusi z grenčico **Franc Jožef**-ovih zdravilnih vrelcev in se je njena mnogostranska uporabljivost znanstveno zagotovila, je že poročala "The Hospital Gazette" v Londonu sledeče:

"Naravna Franc Jožef-ova grenčica vsebuje več odvajajoče soli, kot druge rudninske vode. Njen učinek je v vseh slučajih zelo zadovoljiv in se mnogo prijetneje zavziva, nego je to navadno pri zdravilih."

"The Lancet" (najpomembnejši angleški zdravniški časopis) izraža svojo sodbo nastopno:

"Franc Jožef-ova" grenčica je naravna rudninska voda velike vrednosti, kateri pristojajo brez dvoma veliko zanimanje in razširjena uporaba".

Mlado, staro,
Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost

liter K 2'40.

Kabinetna kakovost

" " 4'80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Svarimo pred ponaredbami!

34

Inserati v „Narodnem Dnevniku“
imajo najboljši uspeh.

Sprejemem takoj dobro izurjeno

kontoristinjo

najdalje pa do 1. junija 1910. 305 3-1

J. Krašovic, trgovec v Žaleu.

Proda se

po zelo nizki ceni lepa pritična **vila** obstoječa iz 3 sob, 2 kuhinj, predsobe in 2 strešnih sob z štedilnikoma. Zraven je veliki zelenjadni vrt, sadonosnik, veliki travnik in prostori za stavbišča. — Vpraša se naj v Zavodni pri Celju št. 68 v restavraciji „Kahnfahrt“. 303 1

Hotel

v lepem slovenskem trgu Spodnjega Štajerja z vsemi potrebnimi prostori je takoj

za prodati.

Leži tik kolodvora in sploh na jako prometnem kraju. — Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo tega lista. 299 3-3

Sukna in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v **Humpolcu** na Češkem.

Vzorci franko. 96

Čvrstega dečka

poštenih starišev, ki je več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, sprejme kot **učenca** v mešano trgovino **Albin Novak**, Sinčaves (Koroško). — Ponudbe sprejema posredovalnica „Slov. trg. društva“ v Celju. 306 2-1

Na prodaj!

Divno posestvo „**FREIHOF**“ v prijazni vasi Orešje je naprodaj ter obstoji iz sledečih predmetov:

1. **Vinograd**, kateri ima roditi 1000 veder vina, ako se še samo en oral njive poleg z žlahtnimi trtami obnovi.

2. **Krasni sadonosnik**, ki daje najzlahtnejše namizno sadje od spomladi do jeseni, potem jabolk in sliv do 400 vagonov.

3. Okoli 2 orala ograjenega **vrt**a za zelenjad z eksotičnim namiznim sadjem.

Posestvo leži ob obeh straneh ravne lepe ceste na dolžini okoli 500 metrov, ima nevsahljivih studencev, je skoraj vse novo ograjeno, vsa lega proti jugu s krasnim razgledom po Sotelski dolini, proti severnim vetrovom z romantično goro zarovovano in je razan gozdica vse arondirano.

Na stavbišču so slede poslopja:

1. Lep gradič „**FREIHOF**“, na katerega gleda kot tekmeča iz višine kakor sokol „Bizeljski grad“, je okoli 38 m dolg in okoli 18 m širok, proti dolini dvonadstropen. Od cestne strani je raven vhod skozi železno ograjo obdan cvetličnjak, „angleški vrt“. Mnogo je sob in dvoran kakor nalašč za več rodbin letoviščarjev. En del del ostane za šolsko porabo, dokler ne bo nova šola dozidana, samo žal, da dvorane predpisane širskosti nimajo. Kleti je za 2000 veder in sodov

2. Gospodarsko poslopje s kozolcem.

3. Svinjaki.

281 4-3

4. Prešnica s prešami in kadmi.

5. Žitnica, drvarnica in gradnja za perutnino.

6. Sušilnica za sadje in žganjarna.

Vsa poslopja so zidana in z opeko krita. — Del njive za šolsko stavbišče ni na prodaj.

Vrednost je brat bratu 50.000 kron, prodaja se za lastno ceno 32.000 kron, pri takojšnjem plačilu pa po dogovoru. — Posestvo je bremen prosto. Leži četrtr ure od projektirane postaje Sotelske železnice. Kdor je količjak petičen in kdor se količjak spozna, kakšna vrednost je tamkaj za pridobiti, naj te ugodne kupčije ne opusti, si ogleda, ter naj ofertnim potom ponudbo stori do **16. maja t. l.** na

županstvo na Bizeljskem postaja Brežice, Štajersko.

Belo platno

za žensko in moško perilo in dvojno široko za prtiče se kupi najugodnejše v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Ce je.

Celi kosi po engros cenah.

Vzorci zastoj in pošiljatve čez K 20—franko. V zalogi je tudi velikanska izbira zastorov, preprog in posteljnih garnitur. Garnitura 1 prt za mizo in 2 za posteljo skupaj 9 K, bolj fina 10 K.

32 52-18

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljsega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K. najfinjši drsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K. 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za nengajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 59 25-16

S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Šumava, Češko.

izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah. V zalogi ima tudi zgotovljeno obutev.

dnevno pri prodaji za vsakogar potrebnega predmeta. Pošljite vaš naslov in 75 vin. v znamkah in dobiste takoj doposlane vzorce in prospekt. Firma: **F. P. 229 Dunaj, VII. Mariahilferstrasse štev. 76.**

938 13-5

Velika izber novosti, zlatih in srebrnih veržic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

priporoča svojo veliko za-
logo doma žgane slivovke,
tropinovca, brinovca, vin-
skega žganja in domačega
konjaka.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odtegne vlagateljem tako da dobijo na leto celih **5 K** od naloženih 100 K. — **Posojila** daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačnje se na račun ***** glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih *****

Popravljanje spomenikov, ude-
::: lavanje napisov v iste. :::

61 50-16

stavbena zlasti tesarska dela.

Kiša v Trbovljah

nova, enonadstropna, z balkonom, 10 sobami, 2 kletima, 2 čumnatama, lepim vrtom, zasajenim z mladim drevjem, tik okr. ceste, pripravna za vsako obrt, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravništvo „Nar. Dnevnika“.

296

3-3

„Hercules“

zavaruje osebe brez razlike vere, narodnosti in stanu, katere niso na dan vpisa mlajše od 15. ter starejše od 80. leta. — Vsakdo zamore zavarovati sebe v korist drugega, oziroma tretjo osebo v lastno korist in to brez vsakega zdravniškega pregleda. — Vsa pojasnila daje glavno ravateljstvo podrobne zadruga „Hercules“ na Reki.

260 — 4

Širite Nar. Dnevnik.

Narodni slikar in pleskar v Celju.

Usojam se navljudneje naznaniti, da sem prišel v Celju, Gosposka ulica šte. 5

slikarsko in pleskarsko obrt.

Izvršujem vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor cerkvena, sobna in dekoracijska, slikarije, črkošlikarstvo na steklo, les, itd. — Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah. — Vedno točno in najboljšo postrežbo zagotavljam, se priporočam cenjenemu občinstvu in p. č. duhovščini na mnoga naročila z veselo spoštovanjem

302 — 2

Mihael Dobravc.

249 38—4

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

Franc Strupi

Celje, Graška cesta.

Prevzetje vseh steklarskih del.

Najsolidnejša in točna postrežba.

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklenih in porcelanastih posod, svetilk, vsakovrstnih šip, ogledal in okvirjev za podobe.

Na debelo!

Na drobno!

Kmeljevke

I^a smrekove, 5—9 metrov dolge, ima za oddati za celo leto 215 21-4
Viktor Glaser, Ruše.

Lepa stanovanja

obstoječa iz 3 do 5 sob, z vsemi postranskimi prostori, vodovodom itd. je oddati v hiši št. 11 na Ringu v Celju. Pojasnila daje ravnatelj
Franjo Jošt. 300 3-3

Predno si nabavite kak pisalni stroj, zahtevajte prospekt, brezplačno in brezobvezno razkazovanje stroja pri

Zvezni trgovini V Celju.

Pisalni stroj z vidno pisavo:

L. C. SMITH & BROS

ima: tečaj na krogah pri vozu, tečaj na krogah pri izseku, tečaj na krogah pri tipkinem dvigalu. 266 — 10

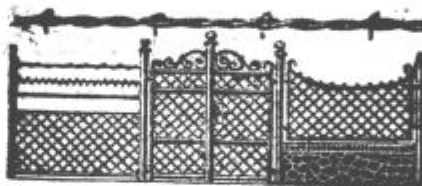
Noben drug pisalni stroj nima teh eminentnih prednosti. Ta stroj je vspeh 20 letnih izkušenj v izdelovanju samopisnic. V najkrajšem času se je prodalo 100.000 teh strojev v popolno zadovoljnost odjemalcev, ki stavijo pri nakupu velike zahteve. Ako se mudite v Celju, ne zamudite prilike si ogledati ta najpopolnejši pisalni stroj.

Zahtevajte brezplačno razkazovanje stroja! — Zahtevajte prospekt!

10 letno funkcijsko jamstvo!

Veletrgovina z železnino!

„MERKUR“

PETER MAJDIČ

Celje.

se priporoča za nabavo vsakovrstne železnine, stavbenih nosilcev, portlandskega in roman cementa, strešne lepenke, žičnih mrež, kovanih in žičnih ograj vsakovrstne izpeljave, vseh potrebčin za vodovode in vodnjake, različnih okovov in orodja za vsako obrt.

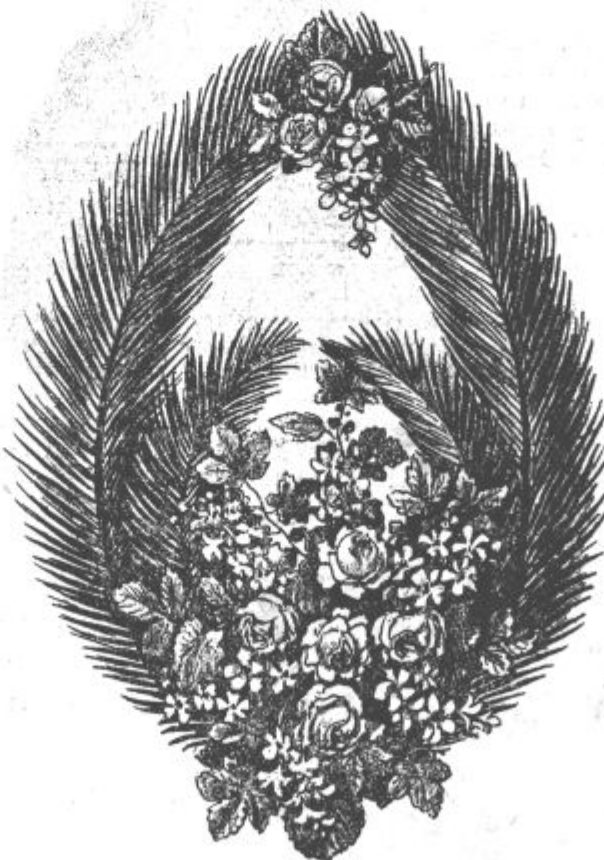
Nadalje priporoča vsakovrstne gospodarske stroje, kakor: vitelje, mlatilnice, škropilnice za vinograde itd.

Postrežba točna.

259 14—8

Cene nizke.

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzjavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica kron 3.000.000.

v lastni hiši, Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond kron 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

149 40-10

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Agro-Merkur

.. v Ljubljani. ..

Uradni prostori: Janez Trdinova ulica št. 8. Podružnica: Trst, ulica Stadion št. 3. Skladišče in kleti v Trstu in Ljubljani.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd., zadrugam, društvom itd. najboljši vir za nakupovanje blaga.

Pozor! Umeina gnojila, galica, žveplo, krmila, semena stroji in orodja.

Vina! Štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, gorška, vipavska, zadržano prista vina. Sir, maslo, žito, moka, olje itd.

.. Agro-Merkur preskrbi vsako blago. ..

Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

29-18 Cene najugodnejše, postrežba solidna. 29

Zahtevajte pravila, cenike. — — Ponujajte svoje pridelke.

Karol Vanič, Celje, „Narodni dom“
priporoča veliko zalogo

novosti v suknenem in manufakturnem blagu.

Velika narodna manufakturna trgovina.
Cene strogo nizke.

33 52-18

Zvezna trgovina v Celju

V zalogi ima potreščine za pisalne stroje vseh sistemov po originalnih cenah, kakor: ogljeni papir v treh kvaliteta: črni, modri in vijolčasti. — Trakove za vse sisteme v vseh barvah. — Sprejema tudi abonement na trakove. — Radirke in olje za stroj. Edisonove mimeografe za strojepisce. — Edisonove mimeografe za ročno pisavo. — Voščeni papir, barvo črno in modro za mimeograf. — Vsakovrstne papirje za stroj.

Posreduje pri nakupih pisalnih strojev.

83 48-14

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **4 odstotke** ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji Grad in Vrnsko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove **30.000 kron**, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitve slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se **Južnoštajerske hranilnice** pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletn^o oziroma za varovance izključno le v **južnoštajersko hranilnico**.

43 52-17

POSOJILNICA V CELJU

Telefon šte. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

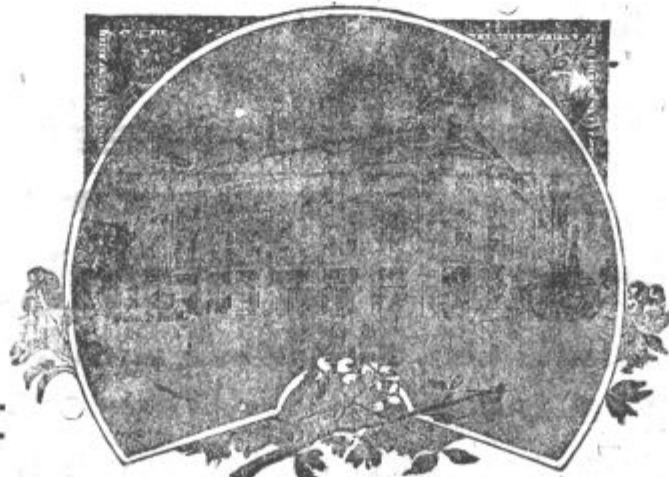
Telefon šte. 22.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad **4200** zadrušnikov, kateri imajo vsega nad **88.000 kron** vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun **nedelje in praznikov**.

— Poštne hranilnice ček. št. 9579 —

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruge ter jih obrestuje po **4 1/2 %**. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osobni ali hipotekarni kredit proti **6 %**, **5 1/2 %** in **5 %** obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada

13 52-18